

Obĉzník pro ŝactvo a pŕátele "Letní Koleje Esperanta" v Doksech.

Ĉ. IV.7.

Doksy, 25.ĉervence 1949.

ESPERANTO PROHLUBUJE MATEŔŠTINU.

Esperanto jako jazyk umĕlý nutí kaŝdĕho, kdo se mu uĉí, logicky uvaŝovat. Mnoho nedorozumĕní vzniká pŕiĉinou nelogickĕho myšlení. Dva lidé, mluvící svým mateŕským jazykem aĉkoliv mluví řeĉí stejnou, mohou si pŕesto nerozumĕt. Vina není v řeĉi, nýbrŝ v nelogickĕ stavbĕ vĕt a v nedostateĉné znalosti pŕíslušných slov. Nedorozumĕní vzniká tím vĕtší, jestliŝe jazyk má mnoho synonymů. Nejsou to ale jenom tyto synonymy, nýbrŝ v národní řeĉi jsou to i dialekty, jeŝ tvoŕí zmatek v pojmech. V územích, kde stýkají se dva národy, je tento zmatek ješĝe vĕtší. Nedivme se proto, ŝe si lidé nerozumí.

Vezměme si na pŕ. slovo "drobeĉek". Správný pojem tohoto slova pŕedstavuje ĉástici něĉeho /chleba a pod./. Tohoto slovíĉka se však uŝívá v ĉeštinĕ jako zdobnĕliny pro ŝivoucí bytost /na pŕ. matka říká dítĕti "drobeĉku"/. Jak logiĉtĕjší je na pŕ. v esperantu slůvko "etulo", které nejen ŝe pŕesně vyjadŕuje zdobnĕlinu – "et-", ale také charakterizuje - "-ulo".

Do dialektu pŕicházejí ĉasto i slova cizí, která pro lokální obyvatelstvo jsou ovšem běŝná. /ku pŕ.: višně – vajksle/.

Naší samideánce Obruĉové, která si tyto višně chtěla koupit, stala se tato pŕíhoda. "Višně nemáme", řekli jí v pŕíslušném obchodĕ, aĉkoliv višně byly docela veŕejně vyloženy. Ani obchodník, ani pŕíslušní zákazníci nedali se pŕesvědĉit, ŝe to znamená ĉesky višně. Tvrdili, ŝe višně jsou sladké, kdeŝto vajksle kyselé. Koneĉně to rozluštil jeden z pŕítomných takto: "Víte, možná, ŝe se tomu dŕíve říkalo višně a teĝ se to jmenuje vajksle".

Z uvedenĕho pŕíkladu vidíme, jak vzniká nedorozumĕní. Toto nedorozumĕní nebylo ovšem velkého rozsahu, pŕedstavte si ale, jakou velkou katastrofou jsou ĉetná jazyková nedorozumĕní v mezinárodních jednáních. Kdyby esperanto nic jinĕho nám nedalo, neŝ to, ŝe nás uĉí logicky uvaŝovat /tvorba slov pomocí koncovek, pŕedpon a pŕípon/ a prohlubovat znalosti své mateŕštiny, již to by bylo dostateĉnou odměnou za ĉas a námahu, kterou mu vĕnujeme.

A.Slanina

- o -

N.Kurzens.

Mi volas vivi!

Mi volas vivi,
ne senvole dormi,
ne per, sed por mi
estu la viv.

Se l' vivoĝojo
ne volas mem veni,
ĝin preni, kuntreni -
ha, kia ĝoj'!

- o -

VERDKORULO SKRIBAS ...

Dítě! - Přátelé, co krásných představ se nám vybaví pod tímto slovem. Vyvěrá z něj prostá, radostná síla – život bez problémů, bez starostí, život, který se dá žít jen jednou, a marně po něm později voláme – život dětský !

Dítě je budoucností národa. Pro nás, pro naše hnutí je však dítě ještě něco víc: je budoucností Esperanta – budoucností celého světa. Ti nejmladší dnes mají v rukou jeho osud, ti budou svět dělat lepším a aby tak mohli činit, musí být dobrými lidmi, kteří znají svůj cíl. A není pro nás radostným poznatkem, přátelé, že děti v našich esperantských kursech už ten svůj cíl znají? Přišly sem, některé s nadšením, jiné jen proto, aby byly s tatínkem a maminkou, ale i ty brzy poznaly, že se učí něčemu, co ve škole zatím neznají, že páni učitelé se nad nimi vlídně usmívají, a vůbec nedávají na jevo, že před nimi nesedí dospělý člověk.

A je to tak dobře! Naše děti nabývají tak sebevědomí, neboť jsou vlastně žáky zrovna jako jejich rodiče. A to je pocit, který jistě hřeje a těší ...

Nejsou ještě daleko za nimi ty doby, kdy osmileté dítě, které zná esperantsky pozdravit, nebo zazpívat, bylo atrakcí, raritou „zázrakem stvořením“, a kdo ví, čím ještě, - a zatím nevědělo, proč má opakovat slova, kterým nerozumí a proč se na ně lidé smějí, objímají je a proč /pozn. autora: můj případ/. Ale řekněme zaplat' bůh, že toto období je nenávratně za nimi. Dnešní dítě, které se učí esperantu, učí se něčemu, co je mu nejméně tak jasné, jako velkému žáku vedle něho, ví proč se učí, neboť – rozumí!

A to, přátelé, to je snad největší přínos onoho skvělého nápadu připouštět do kursů i děti vyrůstá nová esperantská generace, která bude-li již od tak útlého věku pěstovat náš jazyk, a především pak jeho myšlenku – opravdu bude schopna tento svět přetvořit, zbavit jej válečného hřmění, nastolit mír – a naplnit tak velké dílo našeho Mistra L.L.Zamenhofa ...

Tož naši mladí, - s chutí do toho !
- No Mo-

- o -

S e n t e n c o j

Potíže jsou k tomu, aby se
překonávaly.

T.G.Masaryk

Jen život poučí každého o tom,
co je.

J.W.Goethe

Kdo nežije, kdo se ničeho neodvází,
kdo s ničím nezápasí, kdo se nedovede
postavit silám, poměrům a
lidem kolem sebe, nemůže nikdy
poznat sebe sama.

G.Tverster

- o -

Profesoro J. Kožený – rompanto de virinaj koroj.

TAGAJ INFORMOJ.

Hodiaŭ estas lando, la 25-an de julio 1949.
Laŭ katolikoj st.Jakubo.
Vetero – suno, malforta vento.

Programo: odp. ve 14.00 hod. řečnícký kurs v Letním divadle. Večer: Přednáška učít. J.Vítka / bude-li přístr. k dispozici/.

Ni ĵus sciiĝis, ke f-ino Pohorská, nia plej bona lernantino el laborperiodo 1947 edziniĝis sabate. Niajn elkorajn gratulojn al geedzoj. - El Chroustovice.

La lernantinoj de la kursoj A 1 kaj A 2 dankas entuziasme al iliaj karaj instruistoj prodiantoj. Ili esperas forte, kuraĝe kaj elegante, ke ĉe la leciono pri manĝo konservas Ĉe-metodo ankaŭ la hispanan etiketon, ĉar ili tre ŝatas "parkojn".

Cyklus přednášek z esperantologie a

esperantismu koná se od pondělí 25.VII. do pátku 29.VII. vždy od 10-12 hod. v tomto pořadí:

25.VII.: K.Píč: "Pri esperantaj neologismo".

26.VII.: Dr. St.Kamarýt: "Esperanto monado en niaj landoj".

27.VII.: Dr. St.Kamarýt: "Esp.movado en niaj landoj". Dr.H.Jokl: "Esperanto, sintezo de hindoeŭropaj lingvoj".

28.VII. Dr.H.Jokl: "Esperanta morfologio". Dr. A.Pitlík: "Fonetiko de Esperanto".

29.VII.: R.Hromada: "V ĉem esperantistoj nejlvice chybují". Prof. J.Kožený: "Interna ideo de Esperanto".

Do tohoto cyklu patřila též přednáška p.A.Malíka "Esperanto sur nova vojo" pronesená v programu 18.t.m. Počítá se též s přednáškou dr. E.Sahligera: "Esperanto a dělnictvo", jejíž datum stanoveno bude později. Přednášky konají se v místnosti a ve vyučovacích hodinách kursu D a mají k nim přístup mimo žactva kursu D též žactvo kursu C a E a letní esper. hosté.

Dnes odp. ve 14.00 hod. bude řečnícký kurs v Letním div. Na programu diskuse.

La plej junaj partoprenantoj de kurso estas 6 lernantoj de lernejo en Duchcov. Ili salutas sian instruiston s-anon J.Kavka, nuntempo en Liberec.

KLAĈEMA OBSERVANTO.

Jistá žákyně z kursu A 1 při lekci o 11.00 hod. usínala. Tento její spánek nezavinila však metoda Ĉe, ale hluboká úvaha, co asi bude v poledne v "Deltě" k obědu!

Sabate vespere mi estis „nur hazarde“ en Sparta kaj mi vidis tie /mi ne volis tion publikigi, sed ĝis nu mi ne ricevis "baksiŝon"/ kie la plej vigla SKEDino ĉirkaŭbrakis nian amuzĉefon kaj ŝtelis al li kison, dirante:

"Tonio, hodiaŭ ankoraŭ vi ne kisis min". Tio ekkoleris min, ke mi tuj decidis partopreni la oratoran kurson.

K.V.

Srdce všech Marií ještě dnes se chvějí při vzpomínce, jak lepý, kučeravý zjev přednášejícího na úterní besedě nivě šepotal o sladkém jménu, ještě mladší lásce a končil beznadějně: " ... já vím, že mi nikdy nenapišeš". To tedy nezná soucitě srdce ženy!! Marie napíše a těm ostatním láskou raněným nebude zbývat, než šeptati do tiché noci:" ... já vím, že mi nikdy nenapišeš.

U táboráku se spálil jeden samidean z kursu A, když chtěl prakticky předvádět Ĉe-metodu s jistou belulinou. Učení o "ami kaj kisi" se mu nedařilo, neboť ona byla z kursu C. Spolubydlícím se zdá, že právě ona učila jeho, neboť táborák jistě netrval do půl jedné hod.

Havajanka v Novém Boru. Při včerejším průjezdu naší výletní karavany byl s.Špŭr jako známý esperantista požádán s důvěrou přímo dětskou od místního obyvatelstva, aby promluvil s přistěhovavší se havajankou. Slyšme jeho slova: "Půl hodiny jsem do ní mluvil esperantsky, ona však na to vůbec neodpovídala. Nakonec jsem zjistil, že esperanto neumí". Z této příhody vidíme, s jak bezmeznou důvěrou obyvatelstvo hledí na esperanto.

Potká turista v Doksech na nádraží žáka SKED, a ptá se ho: "Prosím jich, mladý pane, nevědí kolik je hodin?" Načež dostane pohotovou odpověď: "Já nevím, nejsem zdejší."

TISKOVÁ OPRAVA

Nedopatřením vznikla chyba při ??? článku "Verdkorulo skribas" v č.6, str.2, 17.řádek shora - místo způsobili opravte na způsobily. Dále v rubrice: "Ni konstatas" vlevo dole vypadlo slovo -učitel - /obohatit se/ atd/.

V rubrice "Pro dobré počtáře" / str.4 - sešit měl státi Kčs 9,- místo 5,-. Redakci byla učiněna výtka pro chybu v tisku, máme však k nahlédnutí rukopis, v němž je jasně napsáno Kčs 5,-.

ANONCOJ

Vyměním něco za cokoliv. Zn.: "Kdykoliv".

Jelikož se mi nepodařilo prodat fotoaparát, abych měl na vstupenku na Bezděz, jsem nucen touto cestou jej nabídnouti k prodeji, jelikož potřebuji nutně známku na dopis. Určitě se dohodneme. Zn.: "Za víc to nestojí".

Kteří ze samideanů nevybírají večeri v Deltě, nechť ji věnují hladovému "Milanovi". Zn.: "Sním až pět porcí".

Samidean z třídy Co byl viděn, jak po prodeji své lžičky míchal jogurt inkoustovou tužkou. Prosím o sdělení, zda takto obarvený jogurt má lepší příchut'. Zn.: "Dáme se poučit".

RIDO SANIGAS

Fremdulo al turisto en Doksy: - Kia belega kaj grandioza panoramo ĉu ne, sinjoro? Ĉu mi ne povas uzi vian lornon? Turisto: -Kun plezuro! Fremdulo: /atente rigardante per lorno la ĉirkaŭaĵon/ -Kaj nun donu al mi vian horloĝon kaj monujon! Mi volus unue konvinkiĝi, ĉu neniuj SNB estas proksime.

Rediguje: Ant.Slanina, t.ĉ. Doksy, Sovětská 523.